

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Gfv.VII.30.193/2014/4.*

*A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Igaz Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Szűr Balázs ügyvéd által képviselt alperes ellen pályázati biztosíték visszafizetése iránt a Kalocsai Járásbíróság előtt 5.Gp.20.235/2013. szám alatt indított, a Kecskeméti Törvényszék 4.Gf.21.795/2013/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében, az alperes 9. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő*

*í t é l e t e t:*

*A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.*

*Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) Ft perköltséget.*

*Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s*

*A 2009. április 3. napján benyújtott kérelem alapján a **K.** Kft. adós ellen indult felszámolási eljárásban a felszámolás kezdő időpontja 2009. június 24. volt, felszámolóként a **P.** Kft. került kijelölésre.*

*Az alperes, mint felszámoló, a Céglözlönyben 2010. november 4-én értékesítésre meghirdette az adós tulajdonát képező ingatlant, kikötve a pályázók pályázati biztosíték fizetési kötelezettségét. A felperes határidőben benyújtotta a pályázatát, egyben 2010. november 22-én 1.140.000 Ft-ot ajánlati biztosíték jogcímén, 4.000.000 Ft-ot vételárelőlegként letétbe helyezett.*

*Az eredményes pályázaton az alperes felszámolóként más pályázóval kötötte meg az adásvételi szerződést, erről a felperest tájékoztatta, egyben közölte vele, hogy az általa megfizetett*

összesen 5.140.000 Ft-ot részére visszautalja.

A visszautalásra nem került sor, az adós felszámolási eljárásának befejezésekor az alperes felszámolóként benyújtott vagyonfelosztási javaslatát a bíróság jóváhagyta, s az alperes felszámolóként a meglévő vagyont a hitelezők között szétosztotta. Az adós elleni felszámolási eljárás 2011. december hó 30. napján jogerősen befejeződött.

A felperes 2013. május 2-án benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 5.140.000 Ft, ennek 2010. november 22. napjától járó késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére.

Az alperes hatásköri és illetékességi kifogást terjesztett elő, érdemben pedig a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felszámolás miatt a felperes által befizetett pénzösszeg az adós vagyont képezte, ezért azt a felperesnek, mint hitelezőnek a felszámolási eljárás során kellett volna érvényesítenie. Egyebekben pedig azzal elszámolt, mert mint adósi vagyont a vagyonfelosztási javaslatában a hitelezői igények fedezetére felosztani javasolta, melyet a bíróság jóváhagyott.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének a per főtárgya tekintetében helyt adott, a kamatfizetés kezdő időpontjaként, a keresettől eltérően, 2010. december 21. napját jelölte meg. Döntését a 237/2009. (X.20.) Korm. rendelet 2. § (7) bekezdésében foglaltakra alapította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, mint érdemben helyes határozatot annak indokai részbeni módosításával helybenhagyta. A jogerős határozatban kifejtettek szerint az alperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását arra vonatkozóan, hogy az alperes saját nevében kötötte meg a felperessel a letéti szerződést, állítva, hogy az alperes az adós nevében járt el. Hivatkozott arra, az elsőfokú eljárás során bizonyítani kívánta azt a tényt, hogy a felszámolás alatt álló adós biztosította a felperes számára kölcsönként a felperes által átadott ajánlati biztosítékot. A vételárelőleg összege pedig beszámításra került a felszámolás alatt álló társaság által a felperes felé leszámlázott bérleti díj tartozás összegébe.

A jogerős határozat megállapította, az elsőfokú bíróság által hivatkozott Korm. rendelet 2. § (7) bekezdése a hatályba léptető rendelkezései folytán jelen ügyben még nem alkalmazható. Az ajánlati biztosíték egy még nem létező szerződés biztosítéka, így rá a foglaltó szabályai nem alkalmazhatóak. Amiatt azonban, hogy a felszámoló a pályázat kiírásakor nem szabályozta a sikertelenül pályázók által megfizetett pályázati biztosíték további jogi

sorsát, megállapíthatónak találta, hogy az alperes nem az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal járt el, ezért a kötelezettségének megszegésével okozott kárért - figyelemmel a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 54. §-ában foglaltakra - kártérítéssel tartozik. A megvalósított mulasztásra tekintettel pedig nincs jelentősége annak, hogy az értékesítési eljárást követően az adásvételi szerződést az alperes az adós gazdálkodó szervezet nevében kötötte-e meg.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Másodlagosan kérte, hogy a Kúria a jogerős határozatot helyezze hatályon kívül, és a másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezze. A jogerős határozatnak az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésébe, a Pp. 3. § (2), (3), (4) bekezdéseibe, a 163. § (2) bekezdésébe, és 252. § (2) bekezdésébe, a 237/2009. (X.20.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésébe, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ába, illetve a Cstv. 54. §-ába ütközését állította.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogellenesen figyelmen kívül hagyták az alperes által megfelelő időben felajánlott, a per érdemi elbírálása tekintetében alapvető jelentőségű bizonyítási indítványát, ezzel megsértve az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdését, illetve a Pp. 3. § (3)-(4) bekezdését, és 252. § (2) bekezdését.

Hivatkozott arra is, hogy a jogerős határozatot hozó törvényszék a kár tényállási elemének bizonyítatlansága ellenére állapította meg az alperes kártérítési felelősségét, ezáltal megsértette a Cstv. 54. §-át és az ügyben hatályos Ptk. 339. §-át.

A törvényszék ezt meghaladón a kártérítési felelősség megállapítása során figyelmen kívül hagyta a felek által egyezően előadott tényeket, ezzel megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdését és 163. § (2) bekezdését. Az eljáró bíróságok a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség teljesítését elmulasztották.

Részletesen kifejtett előadása szerint az eljárás során sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte bizonyítási indítványát a perbeli összeg adós vagyonába tartozása körében. Állította, hogy a pályázat során a felperes által megfizetett összegek a felperes és az adós gazdálkodó szervezet közötti elszámolási vita alapján beszámításra, illetve az alperes által bizonyítani kívánt kölcsönügyletre elszámolásra kerültek. A másodfokú bíróság ítélete jogsértő, mert a tényállás felderítéséhez a bizonyítás lefolytatása nem volt mellőzhető. A bizonyítási indítványa előterjesztésének kizárásával sérült az alperes pártatlansághoz és tisztességes eljáráshoz való joga is, így a jogerős határozat a Pp. 1. §-ába és 2. § (1) bekezdésébe is

ütközik. A bizonyítási eljárás lefolytatása hiányában az elsőfokú határozat oly mértékben volt megalapozatlan, hogy azt a másodfokú bíróságnak a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül kellett volna helyeznie. Arra tekintettel, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta, a jogerős ítélet a Pp. 252. § (3) bekezdésébe is ütközik.

Jogsértőnek állított jogerős ítéletben a Cstv. 54. §-án alapuló kártérítési felelősségének megállapítását, mert a felperes a keresetében erre nem hivatkozott, továbbá a per során nem került bizonyításra az, hogy a felperest ténylegesen kár érte. Az alperes bizonyítási indítványainak elutasítása miatt nem került feltárássra az a három oldalú, a felszámolás alatt álló adóssal létrejött jogviszony, amely során a felperes által megfizetett pénzeszköz beszámításának eredményeképp a felperesi kár mértéke bizonyításra került volna. Az elszámolás tisztázatlan volta miatt pedig az esetleges kár, és az ezt előidéző magatartás jogellenessége sem volt megállapítható, így a jogerős határozat a Cstv. 54. §-ába és a Ptk. 339. § (1) bekezdésébe ütközik.

Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a döntését a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen és egyoldalú mérlegelésével, helytelenül megállapított tényállásra alapította, így az megalapozatlan.

Állította továbbá, hogy a másodfokú bíróság a Cstv. 54. §-ában szabályozott felszámoló kártérítési felelősség alapján marasztalta az alperest a kereset szerinti összeg megfizetésére, azonban a másodfokú eljárás során jogi álláspontját tükröző tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a peres feleket e körben bizonyítékai előterjesztésére nem hívta fel, ezért a Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésével hozott határozata jogsértő.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását, az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Kifejtette, a perbeli összeg adósi vagyonhoz tartozása jogkérdés, így külön bizonyítás e körben nem fogantatosítható. Az alperes az elsőfokú eljárás során a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben foglalt bizonyítási indítványát nem terjesztette elő, így utóbb arra nem hivatkozhat.

A Kúria a tényállást az alábbiak szerint egészíti ki:

A felperes keresetéhez csatolta a közte és a felszámolóként eljáró alperes között 4.000.000 Ft vételár-előlegre 2010. november 22. napján létrejött letéti szerződést, továbbá az ugyanezen a napon kelt átvételi elismervényt, amely az 1.140.000 Ft pályázati biztosíték alperes általi átvételét tanúsította. Az elsőfokú eljárásban 2013. június 24-én készített jegyzőkönyv

szerint az alperes a perbeli összeg adós vagyonába tartozása körében kívánta bizonyítékait előterjeszteni, 15 napos határidő engedélyezése mellett, bírói felhívás ellenében is.

A Kúria a jogerős határozatot a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül és a kiegészített tényállás alapján megállapította, hogy a jogerős határozat a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okból nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, az abból levont jogi következtetése is érdemben helyes, annak indokait azonban a Kúria az alábbiak szerint részben módosítja, és kiegészíti.

A felek a vételárelőlegre vonatkozóan letéti szerződést kötöttek. A szerződést kötő felek ugyan külön nem nevesítették az ajánlati biztosíték összegére létrejött megállapodásukat, azonban a Kúria a jogviszony tartalma alapján megállapította, hogy a pályázati biztosíték összegének megőrzésére is a letét szabályai az irányadók. (Ptk. 462-473. §). Egyetért a bíróság az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy a letéti szerződéseket az alperes, mint felszámoló - azaz az adós vagyonának kezelője - kötötte meg az adós vagyonának értékesítéséhez kapcsolódó feladata ellátása körében.

Mindkét szerződés esetén a szerződés tartalmából megállapítható, hogy a letéteményes alperes, mint az adós felszámolója kötelezettsége az őrzésen túl, a letett pénzösszegnek - a felperes sikeres pályázata esetén - a felszámolás alatt álló adós, mint eladó vagyona részére vételárként való elszámolása volt.

A letéti jogviszony természete miatt azonban a letett összeg nem került sem az alperes felszámoló, sem az általa képviselt adós felszámolás hatálya alá eső vagyonába, hanem azt elkülönítetten kellett az alperesnek őriznie a pályázat eredményétől függő elszámolás kötelezettségével.

A letét 2010. december 8. napján - a pályázatról való döntés időpontjában - a Ptk. 466. § (2) bekezdésében meghatározott okból megszűnt, mert a letét megszűnésének feltétele bekövetkezett. Az alperes az előlegként és a pályázati biztosítékként megfizetett összeg felperes részére történő visszaszolgáltatására volt köteles a Ptk. 472. §-a alapján.

Az alperes nem rendelkezett a pénzösszeg visszautalásáról, hanem azt jogellenesen az adós vagyonaként kezelte, vagyonfelosztási javaslata alapján az a hitelezők között jogerősen felosztásra került.

A Kúria álláspontja szerint helyesen hivatkozott a jogerős döntés arra, hogy a keresethez kötöttség nem jelent egyben jogcímhez kötöttséget, ezért a felperes keresete kártérítési igényként vizsgálható volt a perben.

Az alperes a letéti szerződés megszűnését követően az összeget nem fizette vissza, azzal a letévő beleegyezése nélkül rendelkezett [Ptk. 463. § (1) bekezdés], így az alperes, mint felszámoló jogellenes magatartása és a felperes vagyonának csökkenése közötti okozati összefüggés megállapítható.

A Cstv. 54. §-a szerint a felszámoló az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel. A felszámolónak az adós vagyona értékesítésekor az értékesítéshez kapcsolódóan átvett pénzeszközökre vonatkozó szabályok maradéktalan megtartásával kell eljárnia. Ha azok megsértésével másnak kárt okoz, azért az adós felelősségétől független önálló felelősséggel tartozik. Miután a letett összeg nem került be a felszámolás hatálya alá eső vagyomba, a felperesnek sem kellett az adóssal szemben fellépnie. A felperes a kártérítési igényét közvetlenül a felszámolóval szemben érvényesíthette, ezért helytálló a jogerős döntés alperest marasztaló rendelkezése.

A Kúria fenti indoklás mellett megállapította, hogy a Pp. 141. §-ának (2), (6) bekezdésére és a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel nem sérült az alperes tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy a jogerős határozatot a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésben előterjesztett bizonyítási indítványában foglaltak mellőzésével hozta meg. Az alperes az elsőfokú bíróság Pp. 141. §-ának (6) bekezdésére történt figyelmeztetése ellenére sem a keresetre tett érdemi ellenkérelmében, sem pedig az elsőfokú eljárás során a keresethez csatolt iratokra nyilatkozatot nem tett, bizonyítási indítvánnyal nem élt, holott annak tartalma már az elsőfokú eljárást megelőzően ismert volt. E mellett azzal, hogy alapos ok megjelölése nélkül a bizonyítékai előterjesztésére az elsőfokú tárgyaláson további határidőt kért, azok előterjesztésével indokolatlanul késlekedett. Ezért a Pp. 141. § (6) bekezdésébe foglalt korlátozás miatt a fellebbezésében előterjesztett bizonyítási indítványa, még annak megalapozottsága esetén sem lett volna teljesíthető.

Az alperes által felajánlott bizonyításnak azonban, annak elkésettsége mellett, még jelentősége sem volt, mert a jogviszony jellege kizárta a pénzeszköz letéti időszak alatti tulajdonváltását, az alperes pedig a letéti összegnek az adós vagyonába tartozását kívánta bizonyítani. A Kúria álláspontja

szerint nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság azzal sem, hogy a döntését a beszámításra vonatkozó alperesi bizonyítás lefolytatása nélkül hozta meg, a letevő követelésébe ugyanis csak a letéttel kapcsolatos ellenkövetelést lehet beszámítani a Ptk. 472. §-a értelmében. Így tévesen hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelemben arra, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 3. § (2), (4) bekezdéseinek megsértésével hozta meg határozatát, s ezáltal sérült a tisztességes eljáráshoz az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésében biztosított joga.

A Kúria a fenti indokolás mellett az érdemben helyes jogerős ítéletet, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján, hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeit a Pp. 275. § alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) és (2) bekezdése alapján megfizetni. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel arra is, hogy a felülvizsgálati eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

Budapest, 2015. február 24.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Lakatosné dr. Gerzson Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Csóke Andrea s.k. bíró